

Angliai képeslap

A Canterburyi katedrális

Sült a nap a „ködös Albion”-ban (őszintén megvallom, kedves olvasóim, abból a legendás hírű londoni ködből nem sokat láttam az elmúlt fél esztendő alatt), s a csipős angol tavasz a vidékre csábítja az embert hét végén. Nem mintha Londonban nem akadna látnivaló mostanság. Dehogyan nem! Az egyik szombat délután a hagyományos evezőverseny a Temzén a két nagyhirű egyetem, Oxford és Cambridge nyolcasai között, a másik szombaton meg az Eurovizió táncdalfesztiválja az Albert Hallban; mégis, úgy van ezzel az ember, mint a legtöbb londoni: ilyenkor már kötelességének érzi, hogy péntek délután vagy szombat reggel nekivágjon a vidéknek. Es mit ígérhet egy ilyen vidéki kirándulás? Hamvaszöld ligetekben megbúvó ősi kastélyokat, tündérmesei hangulatokat keltő Erzsébet-kori várpalotákat, magas kéményes, piros téglás, viktoriánus vidéki úrilakokat, furcsa kis útmenti kocsmákat, a lankákon békésen legelésző juhnyájakat, fekete-fehér teheneket és tömérdek műemléket, amelyek a történelmi múltba nyújtanak futó bepillantást a fáradhatatlan vándornak.

Húsz-huszonöt percet megy a vonat dél felé a Victoriaról vagy a Charing Cross pályaudvarról, s az ember máris vidéken érzi magát. Pedig a közigazgatási térkép tanúsága szerint még mindig Londonban — Nagy-Londonban — van, de a szürke téglás háztömbök helyett kis erdőskék között meghúzódó villanegyedeket, a dimbes-dombos vidéken vidáman pirosuló falucsákat (valójában: külvárosokat) talál. A londoni értelmiség (tanárok, ügyvédek) és az üzletemberek, hivatalnokok kedvelt lakóterületei ezek a déli külvárosok. Egyikük-másikuk, mint például Orpington, mely valamikor csirkefarmjairól

híres, különálló kis falucska volt, szinte máról holnapra London leg-sűrűbben lakott elővárosa lett, de bőven jut „londoniakból” a fővárostól délre és délkeletre eső megyékbe, Sussexbe meg Kentbe is.

Ebben a két megyében vannak a londoniak legkedvesebb kirándulóhelyei is: a híres tengerparti üdülők, Ramsgate, Margate és Hastings; a gyógyforrásairól híres, XVIII. századi nyaralóhely, Tunbridge Wells, ahol az egykori promenádán még ma is ott áll az 1700-as évekből való kis zenepavilon; a kenti királyság ősi fővárosa, Canterbury. Es itt fekszik, jó öt kilométerre a tengerparttól két, egykor nagyhirű város, ma jelentéktelen kis falu, Winchelsea és Rye. A középkorban Anglia legjelentősebb kikötői közé tartoztak, aztán a tenger fokozatosan visszahúzódott, helyén áthatolhatatlan mocsár maradt. S az éltető elemétől, a tengertől elvágott két város elcsendesült, hajdani híréről ma már csak a kikötőerőd romjai, az egykori városkapuk (még ma is rajtuk keresztül kanyarodnak be a turisták autói a főutcára) meg a XV. századból való öreg, favázas házikók tanúskodnak.

Itt Rye-ban, a Lion Streeten (Oroszlán utca) tértem be délutáni teára a XVII. századi drámáiról, Fletcher szülőházában levő kis cukrászdába. Ajtócsengő csillingelt fejem fölött, amint beléptem. A nyílt kandallóban hasábok és nagy szénkockák izzottak. Öreg, szüette asztalkára tálalták a teát és a vele járó óriási süteményhalmazt. A kirakat üvegén át az ódon templomocskára meg a körülötte hepehupásodó kis falusi temetőre nyílt a kilátás. Visszagondoltam a Londonból idevezető útra: a vágatató gyorsvonatra, a korszerű, hatsávós országútra, a Whitbread sörgyár hatalmas komlóföldjeire — és szívből örültem annak a kis darab múltnak, amit ott tapintottam Rye-ban, az Oroszlán utcában. Házilag készült lekvárt és fondantcukrot is árultak az öreg cukrászdában. Eljöttömben vettem egy üveg pöszmételekvárt meg húsz deka fondant-t, s így felszerelve vonultam át Hastings-be, ahol 1002 esztendővel ezelőtt Hódító Vilmos normann harcosai döntő győzelmet arattak a sászok fölött.

Különös ellentétekben találkozik itt a múlt és a jelen. A normann vár romjai a halászok hagyományos fekete hálótároló házára, girbe-gurba, ódon házak közt kanyargó utcáskákra meg modern tengerparti sétányra tekintenek le. A White Rock Hall-lal szemben, ahol a hagyományos karácsonyi sakkversenyeket szokták tartani, jellegzetesen múlt századi, favázas, soktornyos móló nyúlik be a tengerbe. (Bejárataánál egy nagy kődarab hívja magára a sétáló figyel-

mét. „E kövön ebédelt Hódító Vilmos a hastingsi csata előtt” — hirdeti a felirat. Hiszem, ha akárom...) A part menti szállodasort jövődöndők bódéi, gyanús tisztaságú büfék váltják fel, s aztán lassan az óvárosba jut az ember ahol a halászok frissen fogott halat kínálnak eladásra.

A szálloda teraszáról még egy pillantást vetek a mélykék tengerre. Az út most már a szárazföld felé vezet, Canterburybe. Messzire látszanak az 1096-ban épült katedrális vaskos tornyai. A középsőt sűrű állványzat veszi körül. Az idő vasfoga nem kiméli az angliai gótika remekait; fent, északon összemomlással fenyeget a yorki katedrális, nyugaton a bristolinak tetejéről hullanak az eső ette kódarabok, s itt keleten is repedeznek a canterburyi székesegyház tornyának falai. Így el lenyűgöző ez a hatalmas gót műrekek. Elnézem az állványokon dolgozó embereket. A katedrális szédítő méretei mellett parányi törpének tűnnek, pedig ők az igazi óriások: akik betont injekciónak a porladozó alapzatba, betömik a veszedelmes repedéseket, akik újra életet lehelnek a haldokló műemlék köveibe...

Pály István

NAPSÜTÉS

(Urbán Tamás felvétele)